

GLAD IRIS

70

**ČZS - Základní
specializovaná
organizace pěstitelů
mečíků a kosatců
v Novém Jičíně**

GLADIRIS

ROČNÍK XIX

ČÍSLO 70

ČERVEN 1987

Neprodejné, zdarma

*pro vlastní potřebu svých členů vydává základní specializovaná
organizace pěstitelů mečků a kosatců ČZS
se sídlem v Novém Jičíně.*

Řídí redakční rada ve složení

*Miroslav Benda, Josef Heroudek, Alois Klipec,
Helena Kubíčková, Jaroslav Matulík, Vlastimil Novák,
Stanislav Procházka, Lubomír Rýpal, Josef Slavíček*

Povoleno ONV v Novém Jičíně č. 403/16 — 391/82.

*Vytiskly Východočeské tiskárny, n. p., provoz 20,
Hradec Králové*

OBSAH

	Strana
Propozice výstavy Plzeň '87	2
K hodnocení expozic na výstavách	3
Ze života oblastních odborů	6
Ceny a uznání velkokvětých kosatců	7
Seznam čs. novošlechtění mečků 1987	8
Zahraniční novinky	10
Umělá hnojiva a pěstování mečků na zahrádce	10
Anketa GLADIRIS '86	13
Představujeme zahraniční šlechtitele	19
Společenská kronika	20

Propozice výstavy mečíků s celostátní účastí

PLZEŇ 1987

konané ve dnech 15. a 16. srpna 1987 v Plzni

Výstava se koná k oslavě 30. výročí Českého zahrádkářského svazu, pod patronací MěstV Českého zahrádkářského svazu Plzeň město.

Heslo výstavy: Květinou za mír a přátelství mezi lidmi.

Pořadatel: Závodní klub železničářů ROH Plzeň, ZSO ČZS GLADIRIS Nový Jičín.

Místo: Plzeň, Závodní klub železničářů ROH (DAS), Jablonského ul. č. 39.

Předseda organizačního výboru: František Rohlíček,

Vedoucí výstavy: Antonín Žufan, U pumpy 23, 317 05 Plzeň.

Květy pro výstavu převezme přejímací komise. Tato má právo rozdělit exponáty na výstavní, pro aranžování nebo prodej.

Přijem květů: 1. pro výstavu i aranžování dne 14. srpna 1987 od 8.00 hod. do 18.00 hod., 2. pro prodej v průběhu celé výstavy.

Pro výstavu se přejímají květy jen řádně označené číselným kódem NAGC a názvem kultivaru. Každý vystavovatel současně předloží seznam vystavovaných kultivarů na jednom výstavním listě s kopií, pro zhotovení jmenovek a výpočtů úhrady za vystavované květy — à 3,— Kčs za 1 kus.

Při výstavě bude organizován prodej přebytků podle platných směrnic pro organizaci v rámci ZSO GLADIRIS. Každý vystavovatel a pořadatel může do prodeje předat přebytky v hodnotě do 800,— Kčs, z toho kosatce do 400 korun, ne však v jedné barvě nebo jednom druhu kultivaru. Podle potřeby může dojít ke změně.

Organizační výbor zajišťuje podle požadavků pro jednotlivé vystavovatele ubytování (nocleh) na dny ze 14. 8. na 15. 8. a z 15. 8. na 16. 8. 1987.

Závazné přihlášky k účasti na výstavě PLZEŇ 1987, požadavek na zajištění noclehů na jednotlivé dny zašlete na adresu vedoucího výstavy nejpozději do **15. 7. 1987!**

Každý vystavovatel a pořadatel výstavy obdrží na společenském večeru po skončení prvního dne výstavy PAMĚTNÍ DIPLOM. Současně budou zde předány ceny za nejlepší exponáty čs. novošlechtění a jednotlivých tříd.

Pořadatelé si vyhrazují právo na případnou změnu propozic výstavy.

Poznámka: Květy mečíků je možné také zaslat na adresu:

Závodní klub železničářů ROH Plzeň,
Jablonského 39, 301 45 Plzeň, nebo přímo na
železniční stanici Plzeň, Gottwaldovo nádraží.

V Plzni dne 1. dubna 1987.

Vedoucí výstavy:
Antonín Žufan,

Předseda ZSO ČZS GLADIRIS:
ing. Milan Prachař

K hodnocení expozic na výstavách

Petr Mímránek

Vyhlášení výsledků o umístění expozic vyvolává hodně diskusí o tom, zdali vyhodnocení je správné. Setkáváme se pravidelně s diskutujícími, kteří poukazují na jiné kvalitní expozice, které by měly podle nich vyhrát. Avšak ani tyto názory nebývají jednotné.

To je hlavní myšlenka, proč se ve svém článku zamýšlím nad často diskutovaným problémem hodnocení expozic, ale i jednotlivých květů na výstavách. Stojíme před novou sezónou, čekají nás výstavy se záplavou květů a je také ještě čas se zamyslet, jak budeme hodnotit letos.

Na loňské výstavě v N. Jičíně jsem pracoval jako člen hodnotitelské komise, což je práce sice pěkná, ale značně únavná. V době, kdy byste si chtěli popovídat s přáteli o květinách před stoly plnými mečků, musíte volný čas omezit a věnovat se plně hodnocení nejméně 6 hodin. Hodnocení jednotlivých nejlepších klasů podle velikostních tříd proběhlo hladce za řízení RNDr. L. Rýznara. Zmíněné problémy nastaly při hodnocení expozic. Tohoto hodnocení se zúčastnilo několik členů z hodnotitelské komise, kteří vydrželi do konce hodnocení a přibrali jsme několik dalších vystavovatelů. Hodnocení bylo na první pohled velmi jednoduché, přidělovaly se body v rozmezí 0—10 kolekcím, které se nejvíce líbily. Po sčítání bodů byl vyhlášen výsledek. A teprve tehdy jsme si uvědomili, že vyhodnocení je značně rozdílné našim předstávám.

Podle mého názoru by při hodnocení expozic **neměli** být hodnotící ovlivněni:

- a) **množstvím květů v expozici**, přesněji, vystavovatel nemá větší naději na výhru jen proto, že má největší kolekci,
- b) **barevnou pestrostí**, přesněji, na výhru nemůže mít větší právo ten, kdo má větší barevné spektrum ve své expozici,
- c) **zastoupením všech velikostních tříd** vystavovatel nemusí mít v kolekci velkokvěté, střední i mini exoty a vonící květy,
- d) **umístěním kolekce v sále**, tato skutečnost může značně hodnotitele ovlivnit a měli by na to brát zřetel,
- e) **sortimentní náplní**, neznamena, že když vystavovatel má v kolekci jen samé novinky, nebo jen své semenáče, že musí vyhrát,
- f) **názory** o tom, že něčí mečky daly více práce vypěstovat, nebo byly na výstavu dovezeny z větší dálky.

Ano, i ten poslední bod bývá diskutován, ale s hodnocením mečků by neměl mít nic společného. Uspořádání květů a rozlišení kolekcí, nepřístupnosti kolekce, nevhodné umístění kolekce (na zemi) často znemožňuje objektivní zhodnocení kolekce jako celku. V zahraničí, pokud je známo, se expozice jako takové nehodnotí. Vystavovatelé přivezou několik špičkových výpěstků a květy pro aranžování, ze kterých se vážou nebo aranžují různé kytice a dekorace doplněné košíky nebo sklem a keramikou. Myslím, že naše výstavy jsou velmi ochuzeny o tato aranžmá, která by mohla výstavy značně zpestřit.

Pokud budeme i na dalších výstavách expozice hodnotit, je zapotřebí k tomu udělat vystavovatelům podmínky.

Expozice určená k ohodnocení by měla mít určité esteticky sladěné uspořádání, např. vepředu nebo středové části by byly jednotlivé výstavní klasy po jednom kuse ve váze. Co zvláště chceme ukázat, tomu musíme dát prostor (kolekce bývají přehušteny, aby pěstitel ukázal, co všechno pěstuje, pra-

vidlo „méně a lepší“ by mělo platit na každém výstavním stole). Dekorační mečíky mohou být ve vázách po dvou nebo třech od jedné odrůdy. Lépe vyniknou. Dekorace by měla být pozadím expozice, a to v dobrém barevném sladění. Ve skupince v popředí by měly být pixioly a exoty, aby byly dobře viditelné a nezakryté. Při hodnocení expozic by se měl brát v úvahu: stav nakvetlosti, (nedokvetlost a nebo překvetlost), svěžest a zdravotní stav květů, nákvěty a délky květů u samostatně vystavených exponátů, barevná sladěnost a upořádání kolekce, úprava na stole, pečlivost aranžování klasů do váz, dekorační doplňky a podobně.

K hodnocení expozic navrhuji tuto bodovací tabulku:

č. předmět hodnocení	max. bod. zisk.	ztrátové body
1. stav nakvetlosti	10 b.	
2. svěžest květů	10 b.	
3. barevná sladěnost	10 b.	
4. uspořádání kolekce	10 b.	
5. délky klasů	10 b.	
6. zdravotní stav	10 b.	
7. úprava klasů ve vázách	20 b.	
8. osobní dojem	20 b.	

Stav nakvetlosti — za každé překvetlé, nebo nerozvinuté dva klasy by měla kolekce ztrácet po jednom bodu až do meze —10 bodů.

Svěžest květů — odepisovat by se měly body za ohnuté vrcholky klasů, za prohnuté a pokřivené klasy, za ovadnuté a visící květy v klasech.

Barevná sladěnost. — Květy různých barev, které jsou postaveny vedle sebe, by měly barevně ladit.

Uspořádání kolekce — ztrátové body by se měly přidělovat za špatné rozmístění květů v kolekci podle velikostních skupin. Např. velikost 500 a 100 v jedné váze, nebo miniatury v pozadí.

Délky klasů — některé kolekce mají na první pohled v průměru krátké klasy. Také klasy vytáhlé s řídkými květy by se měly bodovat záporně.

Zdravotní stav — květy poškozené třásněnkou, housenkami, plísní nebo virózou by měly být náležitě ohodnoceny mínusovými body.

Úprava klasů — tento bod v hodnocení má možnost vystavovatel vylepšit vlastním přičiněním, citlivým upevněním klasů do váz a případně vlastními zelenými dekoracemi. Pečlivé umístění tabulek s popisy odrůd, čistý stůl a podobně by se mělo také hodnotit.

Osobní dojem — kolonka hodnotitele, kde může plně vyjádřit svůj vlastní dojem z kolekce mečíků.

V zimním SVĚTĚ GLADIOL z roku 1984 je návrh na hodnocení expozic, který vedle zdravotního stavu a estetického dojmu hodnotí i sortiment podle velikostních skupin a podle jeho odrůdové skladby. Jsem toho názoru, že nemůžeme udělat šablonu, co by měla expozice obsahovat, rozhodující je kvalita květů a nikoliv sortiment a nebo velikostní skupiny.

Chtěl bych při této příležitosti poukázat na zaužívaný výběr výstavních klasů na slovenských výstavách. Jestliže pěstitel přiveze na výstavu 5 klasů, může do soutěže přihlásit pouze jeden květ a jestli 100 a více klasů, pak může přihlásit i větší počet květů do soutěže. Paradox je v tom, že všech pět klasů jednoho šlechtitele může svou kvalitou soutěžit, ale ten co má 100, nebo i 300 klasů, je může použít jen do aranžmá. Výstavní klasy by měl vystavovatel za pomoci některého člena výstavní komise vybrat a připravit k hodnocení, podobně i kolekce by se měly k hodnocení vybrat předem.

Vhodné by bylo, kdyby pořadatelé před výstavou vyhlásili, ve kterých kategoriích se bude hodnotit, a nemělo by se opomenout na 3 klasy, případně 5 klasů, koše, kytice a aranžmá.

Kritéria pro hodnocení košů, váz a misek, podle překladu dr. Dujniče z Ročenky 1982 *Gladiolus - Iris*. (Revidovaná hodnotící pravidla NAGC.) Mečíky se vystavují v koších pro výsledný dojem. Celkově by v koši nemělo být více než 16 klasů. Odstranit se mohou maximálně dva spodní květy, ne však více než ze čtvrtiny klasů, bere se ohled na symetrii.

Úprava. Vrchol koše musí být uprostřed, má se postupně rozšiřovat do stran a vytvářet pravidelně zakřivený půlkruh. Každý klas (soukvětí) má být dobře viditelný, přední nesmí zakrývat zadní. Soukvětí musí vytvářet v divákovi dojem prostoru.

Kondice. Všechny květy musí být čisté a čerstvé. Penalizuje se za odstranění více než dvou květů z klasu.

Kvalita. Klasy musí být dobře vyvinuté a dobré kvality. Penalizuje se za menší průměry květu, za poškození škůdci, popálení postřiky a za neodstraněné postranní klasy. Je žádoucí penalizovat takové soukvětí, které průměry květů převyšuje svou třídou, týká se to především tříd 100 a 200. Hodnotitelé mohou takovýto koš diskvalifikovat, nebo přeřadit do vyšší kategorie.

Barevný soulad. Posuzuje se soulad jednotlivých soukvětí jako celku. Koš musí být přitažlivý jak barvou, tak souladem barev. Semenáče se hodnotí zvlášť kriticky.

Použití listů a zeleně. Předpokládá se dobrý stav, ale posuzuje se až druhotně, po květech. Listů nesmí květy potlačovat, ale zvýrazňovat. Listy nemají být příliš nápadné, a jejich velikost má být úměrná velikostní třídě mečíků. Použití různobarevného listů je dovoleno, pokud nesnižuje úroveň úpravy a listy nejsou příliš nápadné. Nesmí se použít listů chráněných rostlin.

Soulad. Exponát musí obsahovat tolik klasů, kolik se pro koš požaduje. Penalizuje se za odstranění více než 25 procent terminálních puků.

Penalizace. Penalizuje se za špatný celkový dojem, především, když se použijí klasy nestejných délek a nevhodné barevné kombinace. Tmavější klasy mají být ve předu, dole a nebo na jedné straně. Nepenalizuje se, když dvě kontrastní barvy zvyšují kontrast a vytvářejí příjemný dojem. Také nevdá, když se klasy umístěné vpředu dotýkají stolu. Nevhodné je ploché rozmístění klasů a nesymetrické uspořádání.

Soutěží se ve všech velikostních třídách. Koše je potřebné aranžovat a hodnotit ve stejném zorném úhlu.

Bodovací tabulka pro koše:

1. Úprava	40
2. Kondice	15
3. Kvalita	15
4. Barevný soulad	10
5. Použití listů	10
6. Celkový soulad	10

Bodovací tabulka pro misky:

1. Úprava	60
2. Kondice	10
3. Barevný soulad a přitažlivost	10
4. Použití listů	10
5. Celkový soulad	10

V miskách se aranžují pixioly 100 a nebo 200 v jedné barvě, nebo v barevné kombinaci. Jako doplněk se mohou použít i jiné květy, nesmějí však mečíky potlačovat a nebo v misce převládat. Listů má zakrývat všechny aranžovací pomůcky. Nepenalizuje se za odstranění terminálních puků.

Ve vázách se umísťuje 6–15 klasů. Váza má být vyšší než 30 cm. Mečíky se mohou hodnotit buď samostatně, nebo jako aranžmá (koše). Když se hodnotí samostatně, potom 75 bodů je pro posuzení kvality květů a zbytek na jejich úpravu ve váze. Další hodnocení je podobné jako u košů.

Ze života oblastních odborů

V této části organizačních informací chceme seznamovat naše členy se životem a prací jednotlivých dílčích skupin naší organizace. Začneme tedy ostravským odborem: Členové tohoto odboru se sešli 27. února 1987 v Domě zahrádkářů v Ostravě - Zábřehu. Mimo jiné připravili plán práce na letošní rok, kde si slíbili, že se letos sejdou celkem třikrát. Součástí schůzek budou besedy s některými významnými pěstiteli kosatců či mečíků. Chtějí též zorganizovat zájezd po zahradách úspěšných šlechtitelů mečíků a pěstitelů jiných rostlin. Na dalších schůzkách začnou pomalu připravovat organizační zajištění výstavy Bohumín '88 s celostátní účastí pěstitelů. Též kroužku mladých přírodovědců při ZK ŽD Bohumín chtějí aktivně pomáhat. Na schůzce hovořili hlavně o výroční členské schůzi, plánu práce, účasti na výstavách svými výpěstky, zajistili výběr zájemců o instruktáž na hodnocení mečíků na výstavách a závěrem proběhla výměnná bursa.

Členové gottwaldovského odboru se sešli 22. února 1987 v salónku hotelu Ondráš. V první řadě se dohodli na plánu činnosti pro letošní rok. Chtějí provést exkurze na zahrádky svých členů a jiných pěstitelů v oblasti, dále zajistí expozici mečíků na výstavě Floria ve Věžkách u Kroměříže, pomohu při výstavě mečíků na Floře Olomouc, zúčastní se výstavy v Gottwaldově - Malenovicích pořádané okresním výborem ČZS, dále přispějí svými květy na výstavu kosatců pořádanou oblastním odborem Vsetín. Na schůzce předal své zkušenosti z pěstování a šlechtění jiřin př. Frant. Kovařík a dále se rozvinula bohatá diskuse o pěstování mečíků a kosatců. Další akcí byl potom po velikonocích zájezd 10 členů vlastními auty do Bystřice pod Host., kde navštívili skalku pí. Horákové, která je

jednou z největších v republice. I přes špatné počasí byli udiveni krásou kvetoucí skalky. Zájezd ukončili na zahradě př. RNDr. Rýznara, kde nad krásou nejnovějších odrůd kvetoucích narcisů se až tajil dech.

Plzeňský odbor čeká letos velmi náročný úkol zajistit výstavu mečíků s celostátní účastí pěstitelů. Důkazem, že to berou vážně, je jejich dosavadní příprava. Podařilo se jim zajistit aby městský výbor ČZS převzal nad výstavou patronát a celá akce je brána jako společný úkol na oslavu výročí 30 let trvání ČZS a vykoření Gladirisu do třetího desetiletí činnosti. Jednali též s předsedou ÚV ČZS s. Ježkem o jeho členství v čestném předsednictvu. Zajišťují obsáhlý výstavní zpravodaj. Zprávu o konání výstavy dali též do časopisu Zahradkář a jednají o účasti rozhlasu a televize na propagaci výstavy. Plakáty o výstavě chtějí zveřejňovat na různých výstavách v blízkém i vzdáleném okolí, prostě propagaci nepodceňují, a to se určitě odrazí v návštěvnosti. Už proto, že Závodní klub železničářů, kde bude výstava umístěna, dostane „nový kabát“ (nová okna a fasádu), takže vše hraje pro výjimečný úspěch akce. Plzeňáci opravdu nechtějí zůstat v ničem pozadu za výsledky výstav posledních let ať v Bohumíně, nebo v Novém Jičíně. Přejme jim proto hodně úspěchů v jejich snažení.

Nabídkový seznam mečíků pro sezónu 1988 za účelem odprodeje přebytku ze sbírky 230 odrůd zašlu za 1 Kčs známku.

Viktor Mužík, Vrchlického 4, 741 01 Nový Jičín

CENY A UZNÁNÍ VELKOKVĚTÝCH KOSATCŮ

Ing. Pavel Nejedlo

Ceny a uznání v roce 1986

DYKESOVA MEDAILE

hlasy

200 SONG OF NORWAY (Luihn)

další pořadí:

- 57 COPPER CLASSIC (Roderick)
- 37 LACED COTTON (Schreiners)

CENA KVALITY

- 190 MULLED WINE (Keppel)
- 188 BUBBLING OVER (Ghio)
- 104 THEATRE (Keppel)
- 95 WEDDING CANDLES (Schreiners)
- 86 COLOR CODEN (Rawlins)
- 80 INFINITE GRACE (Hamblen)
- 77 SPECTACULAR BID (Denney)
- 76 MASTER TOUCH (Schreiners)
- 73 SKY HOOKS (Osborne)
- 72 CAPRICIOUS (Hamblen)
- 67 POPS CONCERT (Waite)
- 66 FRESNO FROLIC (Weiler)

další pořadí:

- 63 MARMELADE (Keppel)
- 63 LIGHTED WITHIN (Blodgett)
- 62 DESERT ECHO (Meek)
- 59 SHAMAN (Du Bose)
- 59 AN-JAN (Bellagamba)
- 58 CRACKLIN' BURGUNDY (Schreiners)
- 58 BEYOND (Gigson)
- 56 PRAY FOR PEACE (Plough)

ČESTNÉ UZNÁNÍ

- 130 GIGOLO (Keppel)
- 107 EVERYTHING PLUS (Niswonger)
- 99 PLEDGE ALLEGIANCE (Schreiners)
- 96 KAREN (Hamblen)

- 93 TOMORROW'S CHILD (Blyth + Keppel)
- 91 SYNCOPATION (Gatty)
- 89 OLYMPIAD (Ghio)
- 74 CRYSTAL CATEDRAL (Hager + Maryott)
- 64 NAVAJO BLANKET (Weiler)
- 56 JUST MARRIED (Ghio)
- 55 MARAUDER (Ghio)
- 55 RASPBERRY FRILLS (Schreiners)
- 53 DANGER (Gatty)
- 52 CLASSICO (Gartman)
- 49 LADY MADONNA (Schreiners)
- 49 SOPHISTICATION (Hamblen)
- 48 BLACK FLAG (Stahly)
- 48 ORANGE CELEBRITY (Niswonger)
- 47 BUBBLY MOOD (Ghio)
- 44 BAMA BERRY (Burch)
- 44 LATIN ROCK (Schreiners)
- 43 TWICE THRILLING (Osborne)
- 42 MOMENT IN TIME (Kegerise)
- 42 NEEDLEPOINT (Schreiners)
- 40 CANDELERO (Corlew)
- 40 HAIDA DANCER (Aitken)
- 39 PEKING SUMMER (Schreiners)
- 38 LAREDO (Keppel)
- 37 IMMORTALITY (Zurbrigg)
- 37 MING ROSE (O. Brown)
- 36 OH BABE (Anderson)
- 36 WAR SAILS (Schreiners)
- 35 SILVER FLOW (Hager)
- 34 PERFECT INTERLUDE (Schreiners)
- 34 POET (Williamson)
- 34 SWIRLING SEAS (Gatty)
- 33 SIX PACK (Slade)
- 32 MATINEE IDOL (Hamblen)
- 32 PERFECTA (Dunn)
- 32 SPACELAB (Saxton)
- 30 APRICOT FANTASY (Simon)
- 30 CHARMED LIFE (Keppel)
- 30 CURIOUS YELLOW (Durrance)
- 30 FURNACE GREEK (Maryott)

29 BRONZE SCULPTURE (Gaddie)
29 SOCIAL REGISTER (Ghio)
29 TOASTMASTER (Ghio)
28 GAY MYSTIQUE (Dunn)
28 RED REWARD (Stevens)
27 MELISSA SUE (Hammer)
27 RAGTIME (Hamblen)

26 AMBROSIA DELIGHT (Niswonger)
26 APACHE ROSE (Meek)
26 GLISTENING ICICLE (Maryott)
26 SHEPHERD'S HEY (Helsley)
26 SUGARTIME (Meek)
25 TOWERING INFERNO (Black)

Seznam čs. novošlechtění mečíků 1987

(pokračování)

sestavil Petr Mimránek a PhDr. Marián Dujnič

Jozef Němček, Nálepka 280, sm. č. 900 46 Most pri Bratislave

- 366 **PROFIL** (Biela Neznáma X Regency) SN - LM
Levandulově růžový s malinovým přelivem, 24 puků, 10 otevřených květů, 4 R zkadaření, 4 W voskovost. Původní značení YR-15.

Josef Kabilka, Suchohrdly 235, SMČ 669 02 Znojmo

- 367 **LENICKA** (Black Prince X Black Beauty) EM
Černofialový se žlutě krémovým oken, dvouřadovým klas, rovný a pevný, zdravotní stav dobrý. Délka květu 75 cm, šíře květu 10 cm, 23 puků, 8 otevírá, barvu ukazuje 5. R 1, W 2. Značení semenáče 82-12-03.
- 378 **VERES** (Little Jade Green X Oscar), E
Purpurový až cyklámový, bez jiných barev. Délka klasu 50 cm, šíře květu 10 cm, otevírá 6 květů, barvu ukazuje 6 kv, počet puků 17-18. Klas dvouřadý, dekorační, dobrý zdravotní stav a množivý. Původní značení 81-2-02.

- 402 **VODNÍK** (Peter Pears X Drifted Snow) E
Zelenožlutý, na spodních petálech tmavší jazýček. Délka klasu 60 cm, šíře květu 12 cm, 17-19 puků, 5 květu otevírá, 4 ukazují barvu. Jednořadový, pevný a rovný klas, středně množivý, zdrav. stav dobrý. Zkadeření R 2, voskovost W 2. Původní značení 81-6-12.

Ing. Dalibor Poláček, Na příkopech 117, 674 01 Třebíč

- 323 **COLORA** (Oranž X Touch and Glow), EM
Pastelově oranžový, oranžově žluté oko, lehce karmínově kolorované. Výška rostliny 110 cm, klas 45-50 cm, 18 puků, 6 květů otevírá. Zkadeření 2-3 R, voskovost 2-3 W, původní značení 35/81-01.

- 473 **CHRUDÍM** (Blue Frills X White Enchantress), EM
Světle levandulový, nepravidelné krémové oko. Květ je plochý, široce rozevřený. Klas 65-70 cm, kompaktní, dobře vyvážený. 19-21 puků, 8 otevírá, zkadaření 4 R, voskovitost 3-4 W. Původní značení 62/79-03.

Vítězslav Popp, Mládežnicka 7, 974 01 Banská Bystrica

- 465 **DALILA** (Night Owl X semenáč), EM
Středně cyklámově růžová, s tmavějším jazykem a kropenatým hrdlem. Široce rozevřené, ploché květy. Dvouřadová stavba klasu. 20 puků celkem, 8 otevírá, silně zkadařený, středně voskový. Původní značení semenáče 78-813 Pp.

- 463 **HARLEKÝN** (Festus × Lady Karneval), M
Svítivá cyklámově růžová, žlutě zelené krůpěje na spodních petálech, někdy i na ostatních petálech. Základní barva je v několika odstínech. 22 puků, 10 otevírá, silně zkadeřený a voskový. Značení semenáče 78-24-01 Pp.
- 435 **ROZKVĚT** (Festus × Lady Karneval), M
Svítivá lososově červená, žlutě zelené krůpěje na jazyku, jazyk pod krůpějemi je tmavší v základní barvě. Hrubě zřasený a voskový, 20 puků, 7 květů otevřených. Značení semenáče 78-24-08 Pp.
- Mikyska Alois, Voroněžská 605, 674 01 Třebíč
- 379 **AFFINITY** (Atlas × Frosty Mint) 2—3R, 2W, M
Kouřově červený, dole tmavé oko a žlutý jazýček, zvlněný, 20 puků, z toho 6—7 otevírá, značení sem. 801/81.
- 375 **BALADA** (Blue Hawai × B. Neznámá) 2R, 2W, M
Tmavší levandulový, velké žlutozelené oko, na něm šedofialová světlejší skvrna, zvlněný, 22—24 puků, 7—8 květů otevírá, znač. 469/80.
- 411 **BAROKO** (Eva × Headlight) 4—5R, 4W, E
Krémový až světle žlutý, světle růžový okraj, v jícnu karmínové skvrny, velké zřasené květy, velmi tuhé. 20 puků, 8 otevírá, č. sem. 254/80.
- 412 **KOUZELNÁ VARIACE** (Ulybka Gagarina × Eva) 4R, 5W, M
Jemně žlutý, střední lístky lemované tmavě, výrazně zelené, Neobvyklý tvar květu i barvy, silně zkadeřený, velmi tuhý a voskový květ, dlouhé klasy. 20—22 puků, 8 otevřených květů. 261/80.
- 412 **CITRÓNOVÝ LIKÉR** (Gottwaldov '76 × Headlight) 4—5R, 4—5W, EM
Světle žlutý se zeleným nádechem, silně zkadeřený a velmi tuhé květy. Klas dlouhý 80 cm, 21 puků, 7—8 otevřených květů. 108/80.
- 401 **KRKONOŠSKÁ POHÁDKA** (Vsetín '77 × Spirit of 76) 3—4R, 3—4W, M
Ledově bílý, s karmínovým okem. 20 puků, 6—7 otevírá, znač. 1144/81.
- 478 **LUDVÍK** (Blue Frills × Murex) 3R, 3W, M
Purpurový s fialovým nádechem a tmavějším středem, pěkně zvlněný a tuhý květ. 20 puků, 6—7 otevírá, značení 275/80.
- 233 **PRINCEZNICKA** (Amy Beth × Little Mo) 3R, 2W, M
Horní část květu je světle lososová, dolní část je oranžová se světle lososovým okrajem, pixiola s dlouhým klasem a se zvlněnými květy. 20 puků, 6—8 otevřených, č. sem. 358/81.
- 454 **RUBINOVÁ ZAŘ** (Gay Festival × Červený Král) 1—2R, 1—2W, M
Svítivě červený, s karmínovým nádechem, v jícnu malé žluté jazýčky, zvlněný, nepřilíší tuhý květ, vysoká rostlina s velkým počtem puků. 24 puků, 8—10 nakvétá, značení 527/80.
- 427 **SEN** (Scarletta × Eva) 4R, 4W, E
Pomerančově oranžový, okraje tmavší, do středu světlejší, v jícnu dole červenožlutá skvrna. 18—20 puků, 6—8 otevírá, sem. č. 223/80.
- 466 **SWING** (Murex × Sea Breaze) 4R, 4W, M
Lilově růžový, s purpurově fialovou skvrnou, 19 puků, 6—7 otevírá. Značení 38/80.
- 436 **TAMANGO** (Eva × Headlight) 3R, 3W, M
Lososově červený, s kouřovým okrajem, dlouhý klas a pěkný nákvět. 20 puků, 8 otevřených. Znač. 272/80.

Zahraniční novinky 1987

SUNBURST GARDENS Edna Dufresne

PEGGY'S PINK (Bates 87) 442 (Green Ice X Elf) X Sister Fortuna

Pokud máte rádi růžové, barvu tohoto kultivaru budete milovat. Světle růžová s úplně bílými spodními lupínky a hrdlem, hrubé zřasení a mírné přetočení. Vystavená jen jednou a hned vyhrála Grand Champion.

RIBATE (Bates 87) 252 (Dresden Dool X sem.)

má 19—21 puků, s 50—60 dlouhým klasem. Pěkná, šarlatově červená se světlejším hrdlem, hrubě zřasená. Výborný mečík k řezu, vysoký, rovný s výborným uspořádáním květů. Tato zářivě červená malá gladiola patří do každé zahrady.

SMILEY (Bates 87) 375

Tento mečík je 150 cm vysoký, má zřasené, jehlicovitě ukončené květy, 20 puků, 8 otevřených květů a 70 cm dlouhý klas.

Pěkná, středně levandulová s velkým bílým hrdlem.

TROJAN HORSE (Mac Kenzie 87) 566

To je on... Velký, tmavě červený super zdravý. Odolný proti dešti Grand Champion druhého dne a rezervní Champion. Má 14 cm velké, dozadu stočené květy, až 29 puků, a klas 75 cm dlouhý. Vysazujte včas. Výška celé rostliny 135 cm.

WOODSTOCK (Mac Kenzie 87) 356 (Black Prince X Snow Basin)

Má okrouhle zřasené 10,5 cm velké květy, 25 puků, 9 otvorů a 6 v barvě, délka klasu 75 cm. Neobyčejný odstín červené barvy s několika nápadnými linkami na žebrech.

Umělá hnojiva a pěstování mečíků na zahrádce

Ing. Jaroslav Ponec

Hlavní stavební komponenty, které tvoří tělo rostliny, jsou především uhlohydráty, proteiny, celulóza, lignity (dřevitá hmota) atd. Chemické prvky, které tvoří tyto komponenty, jsou uhlík (C), kyslík (O), vodík (H), dusík (N) s relativně menším množstvím fosforu (P), draslíku (K), vápníku (Ca), hořčíku (Mg) a síry (S) (jsou to tzv. biogenní prvky nebo makroelementy).

Růst rostlin je výslednicí složitého komplexu chemických a biologických procesů. Souvisí se zmožováním základní buněčné hmoty rostlin. Uskutečnění těchto komplexních biochemických reakcí je kromě přítomnosti makroelementů podmíněno rovněž přítomností velmi malých množství stopových prvků (mikroelementů), mezi které patří: železo (Fe), mangan (Mn), molybden (Mo), bór (B), hliník (Al), křemík (Si), zinek (Zn), měď (Cu).

Všechny tyto prvky, biogenní i stopové, s výjimkou uhlíku, jsou odebírány z půdy prostřednictvím kořenů. Uhlík, který tvoří 45 procent rostlinné

hmoty, je odebírán z atmosféry ve formě oxidu uhličitého (CO₂) prostřednictvím listů. Pak s pomocí chlorofylu (zelené pigmenty v listech), za působení sluneční energie, je procesem fotosyntézy přeměňován uhlík, kyslík, vodík a dusík z anorganické formy na organickou v uhlohydrátech, proteinech, cukrech atd. Tyto látky jsou dále vaskulárním (cévním) systémem rostliny dopravovány z listů do všech částí rostliny (včetně kořenů), kde jsou využity ke stavbě rostlinného těla. Listy jsou tedy jakousi „továrnou“ rostliny. Musí být zásobeny potřebným materiálem a energií (sluneční svit) k pohonu této fotosyntetické „strojovny“. Bez zdravých a dobře vyživovaných listů a dostatku sluneční energie nemůže rostlina prosperovat.

Většina rostlin má pravidelný a ustálený roční růstový cyklus. Např. ovocné stromy shazují listy, střídají zimní spánek rychlým květenstvím, na které navazuje intenzivní růst listů, jež mají zásobovat především tvořící se ovoce, poté ovoce dozrává, vývoj listů, které zásobují prodlužující se větve, je chudší a konečně podzimní zrání listů, které nyní zásobují pupeny pro příští vegetační cyklus. V každé fázi vegetačního cyklu se mění proporce v požadavcích na výživu rostlin. Například ve fázi aktivního růstu kořenů je třeba fosfor, podporující jejich vrcholový růst, zatímco dusík je zapotřebí nejvíce při intenzivním růstu listové plochy.

V půdě dobře zásobené živinami jsou k dispozici všechny prvky potřebné k výživě rostliny ve správném poměru. Tento vzájemný poměr je velmi důležitý. Přebytek některých prvků může vyvolat relativní nedostatek jiného, i když je přítomen v půdě v dostatečném množství (tzv. antagonismus prvků); proto je nebezpečné jednostranné přehnojování. Tak např. přebytek vápníku blokuje příjem železa i v půdách železem dostatečně zásobených.

Tam, kde se projevuje deficit některých prvků, je nutné je dodat v závislosti na fázích vegetačního cyklu, buď s použitím umělých hnojiv nebo zemínami živinami bohatě zásobenými (např. kompost).

Nyní stručně o základních funkcích jednotlivých prvků a o důsledcích jejich nedostatku či přebytku.

Dusík (N) má základní roli při tvorbě chlorofylu, formování protoplazmy a proteinů, které jsou konstrukční látkou pro listy. Dostatek dusíku umožňuje velký rozvoj listové plochy, která pak poskytuje mnoho produktů fotosyntézy. Rostliny proto mají bujný a robustní růst. Přebytek dusíku však vede k nadprodukcii protoplazmy, buňky jsou velké, ale tenkostěnné. Rostlina je velká, ale slabá, málo odolná při horkém počasí, náchylná k napadání živočišnými škůdci a houbovými chorobami. Nedostatek dusíku se projevuje slabým růstem a žloutnutím zejména starších listů.

Fosfor (P) je velmi důležitý jako aktivátor energetických procesů pro přeměnu cukrů. Je nezbytný pro uskutečnění enzymatických reakcí v jádru buňky a při dělení buněk. Při nedostatku je fosfor velmi pohotově remobilizován ve starších tkáních a převeden do nových. Bylo zjištěno, že zvláště vysoká koncentrace fosforu je ve vrcholech rostoucích kořenů.

(Nedostatek fosforu má nepříznivý vliv na tvorbu květů, vyzrávání plodů a tkání. Rostlina se stává náchylnější k fyziologickým poruchám i patogenům. Výrazný nadbytek fosforu, který nebývá častý, může nežádoucím způsobem omezit růst a vyvolat poruchy v zásobování železem, vápníkem a některými stopovými prvky, jejichž následkem je tzv. chloróza.)

Draslík (K) má základní význam ve všech stádiích růstu, ačkoliv nevytváří stálo složku organických struktur rostliny. Je nezbytný pro syntézu aminokyselin a proteinů a ovlivňuje fotosyntézu (kompenzuje přebytek dusíku, zvyšuje odolnost rostlin proti suchu a mrazu a jejich rezistenci vůči některým chorobám). Nedostatek draslíku se projevuje žloutnutím listů a opadá-

váním mladých výhonů. (Výrazný přebytek draslíku může vyvolat příznaky nedostatku dusíku nebo hořčiku.)

Vápník (Ca) je důležitý pro růst kambiálních pletiv (dřeně) a kořenů. Je přítomen ve stěnách buněk (ve vazbě s pektiny), zpevňuje jejich stavbu.

(Při nedostatku vápníku dochází především k omezení růstu kořenového systému a celé rostliny. Přebytek vápníku naopak omezuje příjem prakticky všech živin.)

Hořčík (Mg) je stavební živinou. Je základní složkou chlorofylu a pomáhá při dopravě fosforu. Málo hořčiku bývá v kyselých a písčitých půdách. Nedostatek hořčiku se projevuje žloutnutím listů mezi žilkami — chlorózou, nejprve u starších listů.

Síra (S) je základní složkou proteinů, nedostatek způsobuje pomalý růst (příznaky jsou podobné nedostatku dusíku).

Železo (Fe) je důležité při tvorbě chlorofylu. Jeho nedostatek vyvolává chlorózu. Ve většině půd bývá železa dost, ale často ve formě pro rostliny nepřístupné.

Mangan (Mn) je složkou některých enzymů, napomáhá metabolismu (látkové výměně) dusíku. Nedostatek se projevuje žlutými skvrnami a poruchami na listech.

Bór (B) aktivizuje životní procesy při fotosyntéze a je potřebný pro dopravu cukru. Nedostatek se projevuje zejména u ovocných stromů omezením růstu letorostů a trhlinami v kůře.

Měď (Cu). Je známo málo o roli mědi na metabolismus rostlin. (Podle současných poznatků se měď podílí při látkové výměně, tvorbě chlorofylu a aktivizaci vitamínů skupiny B. Nedostatek se projevuje podobně jako u manganu, přebytek snižuje účinnost železa.)

Molybden (Mo) je potřebný k redukci nitrátů na čpavkový dusík. Při nedostatku se projevuje žloutnutím starších listů, které postupuje na mladší.

Ideálním prostředím pro růst každé rostliny je dobrá struktura půdy obsahující dostatek humusu a pohotovou zásobu všech živin potřebných v jednotlivých fázích růstu. Bohužel jen málo přirozených půd splňuje tyto požadavky beze zbytku. Proto musí být dostatek živin zajištěn umělými hnojivy. Umělá hnojiva musí proniknout ke kořenům rostlin ve formě roztoku s vodou. Předávkování živin je vzhledem k tomu, co bylo výše uvedeno, stejně nežádoucí, jako jejich nedostatek.

Nyní se budeme zabývat **potřebou živin u mečíků** v jednotlivých fázích růstu.

Fáze 1 — objevení se výhonu. Růst v této fázi je velmi rychlý, fotosyntéza ještě nezačala. Rostoucí výhon musí čerpat ze zásob živin v hlíze. (V této fázi se vytvářejí tenké a málo větvené primární kořeny, jejichž hlavní funkce je v zásobování hlízy vodou a kotvení rostliny v půdě.

Fáze 2 — růst nových základových kořenů. Na vrcholech rostoucích kořenů byla zjištěna značná koncentrace fosforu. Z toho lze soudit, že je potřebný fosfor a také draslík, který, jak již bylo zdůrazněno, je důležitým ve všech fázích růstu.

(Jedná se o růst tzv. sekundárních kořenů, které jsou silnější, s kořenovým vlášením a které mají novou rostlinu zásobovat také živinami. Počátek rozvoje sekundární kořenové soustavy se obvykle ztotožňuje s vývojem třetího hlízového listu.)

Fáze 3 — růst listů a stonku. V tomto údobí bouřlivého růstu jsou potřebné všechny biogenní prvky, zvláštní význam však má dusík, který je životně důležitým pro proces fotosyntézy. Fosfor je rovněž nezbytný — dochází k jeho koncentraci uvnitř stonků.

Fáze 4 — vývoj reprodukčních částí. Požadavek na živiny je stále vysoký. Dopravu fosforu do příslušných pletiv podporuje hořčík.

Fáze 5 — vytváření nové hlízy. Po odkvětu se rostlina začíná připravovat na růst v příští sezóně. Proteiny a uhlohydráty jsou stahovány do nové hlízy jako zásoba pro příští vegetační cyklus.

Z těchto poznatků lze logicky vyvodit, že půdy „malé síly“ by měly být hnojeny komplexním hnojivem (N, P, K a stopové prvky), které umožňuje pomalé uvolňování živin do půdy po celé růstové období, a v průběhu fáze 3 obohaceny rychle působícím dusíkatým hnojivem.

Přetištěno s laskavostí Jihoaustralské společnosti pro mečíky.

Anketa GLADIRIS '86

Ing. Jaroslav Ponec

Naše hodnotitelská anketa měla letos rozšířený obsah i novou koncepci. Domníváme se, že přínosem bylo nově zavedené hodnocení pěstitelských vlastností vedle hodnocení krásy mečíků. Získali jsme tak úplnější pohled na nejoblíbenější odrůdy sortimentu a zajímavé výsledky.

Podrobné vyhodnocení, které bylo provedeno na počítači, obsahuje přes 50 stran. Seznamme se tedy s nejdůležitějšími výsledky a se závěry, které z nich vyplývají.

Svá hodnocení zaslalo 97 členů, kteří přidělili celkem 7533 bodů 513 odrůdám, z toho 203 československého původu.

Nahlédněme nejprve do **absolutního hodnocení** podle celkového součtu bodů za estetické i pěstitelské vlastnosti. Z následující tabulky je pairné absolutní pořadí i pořadí odrůd československých a zahraničních a jejich vzájemné postavení.

Tab. 1 — ABSOLUTNÍ POŘADÍ

Pořadí:			Body:		
Abs.:	Čs.:	Zahr.:	Celk.:	Eest./pěst.:	Hlasy:
1.	1.	—	483 MODRÝ PROGRAM Rýz 81	515	262/253 75
2.	2.	—	360 BAMBINO AČ 79	394	273/121 62
3.	3.	—	472 HRADEC KRÁLOVÉ So 82	289	168/121 48
4.	—	1.	563 GAY FESTIVAL Fr 77	159	77/82 27
5.	—	2.	453 DRAMA Mack 80	158	88/70 25
6.	4.	—	400 JEŠTĚD Rýz 81	156	84/72 27
7.	—	3.	335 FRIZZLED C. LACE Jo 76	145	132/13 30
8.	5.	—	456 ČERVENÝ KRÁL AČ 78	145	97/48 24
9.	—	4.	400 BÍLÁ NEZNÁMÁ 76	122	66/56 22
10.	6.	—	454 POCHODĚN Rep 83	115	56/59 21
11.	—	5.	442 BRIDESMAID Doerr 77	111	103/8 24
12.	—	6.	437 COLOR PARADE Fr 76	110	44/66 22

Abs.:	Čs.:	Zahr.:		Celk.:	Eest./pěst.:	Hlasy:
13.	—	7.	556 OSCAR K/M 58	80	14/66	14
14.	—	8.	368 REGENCY Fr 76	78	32/46	13
15.	7.	—	472 KYTICE Rýz 83	74	39/35	13
16.	8.	—	454 MAJÁK Rep 84	64	56/8	14
17.	9.	—	410 BETTY Mim 84	64	56/8	13
18.	—	9.	400 BICENTENNIAL Jo 76	62	53/9	14
19.	10.	—	594 BOMBAJ Pol 85	62	40/22	12
20.	11.	—	465 BOHĚM Rýz 83	58	46/12	11
21.	12.	—	425 TŘEBÍČ Pol 84	55	53/2	13
22.	13.	—	442 MISS SLOVAKIA Ač 81	54	40/14	11
23.	14.	—	413 DUO Rýz 81	52	22/30	10
24.	15.	—	400 ČISTOTA Ač 82	46	34/12	11
25.	16.	—	485 KOSMICKÝ PROSTOR Rýz 81	48	18/30	10
26.	17.	—	343 DIANA Rýz 82	46	34/12	11
27.	—	10.	433 JO ANN Koch 83	46	32/14	8
28.	18.	—	462 RŮŽOVÝ KLENOT Rep 84	44	41/3	9
29.	—	11.	465 HIGHSTYLE Coon 75	44	20/24	7
30.	19.	—	571 HRADIŠTAN Rýz 82	43	33/10	10
31.	—	12.	543 ULYBKA GAGARINA Gro 80	43	15/28	8
32.	—	13.	545 INCOMPARABLE Mack 80	43	33/10	8
33.	20.	—	434 PLZEŇ '84 Pol 86	43	40/3	8
34.	—	14.	499 CHOCOLATE RIPPLE Fr 78	40	18/22	9
35.	—	15.	304 GREEN ISLE Roth 79	39	4/35	9
36.	21.	—	435 BABÍ LĚTO Rýz 82	39	34/5	7
37.	22.	—	575 TITAN Pol 84	38	18/20	7
38.	—	16.	483 BLUE FRILLS Gri 78	37	19/18	9
39.	23.	—	427 BRONZOVÁ SOCHA Rýz 84	35	28/7	8
40.	—	17.	410 SHEKINAH Jo 79	34	29/5	7

Vysvětlivky: Počet hlasů = počet členů, kteří odrůdu uvedli na anketním lístku. Pro stanovení pořadí je rozhodující nejprve celkový počet bodů, pak počet hlasů a nakonec body za pěstitelské vlastnosti.

Československé odrůdy. Při pohledu do tab. 1 zjišťujeme, že na prvních třech místech pořadí jsou kultivary, které se svým ziskem bodů výrazně oděly od ostatních. Těži nás, že všechny pocházejí z československého amatérského novošlechtění.

Ke dvěma nejúspěšnějším z posledních let, kterými jsou MODRÝ PROGRAM a BAMBINO, se připojil HRADEC KRÁLOVÉ. Není těžké objevit příčinu jejich úspěchu. Výrazně zvítězil MODRÝ PROGRAM dr. Rýznara proto, že bodoval velmi vyrovnaně v obou kritériích, zcela jasně byl nejúspěšnější v hodnocení pěstitelských vlastností. Podobně vyrovnaný výsledek vynesl HRADEC KRÁLOVÉ př. Sochora na třetí místo. BAMBINO ing. Adamoviče vítězí v „sou-
těži krásy“, ale i jeho zisk pěstitelských bodů je dobrý a je dokladem pěstitelských vlastností, které umožnily jeho velké rozšíření.

Také na dalších místech jsou známé a osvědčené odrůdy: JEŠTĚD, který od svého uvedení neopustil přední místa všech anket, ČERVENÝ KRÁL, který je nejstarší z našich odrůd v popředí tabulky, ale prosazuje se zejména v posledních letech. Na rozdíl od většiny ostatních není příliš voskový a zvl-
nění, má však krásnou výraznou barvu a dobře roste — ve své barevné třídě patří k nejlepším.

V první desítku čs. sortimentu najdeme dva další červené mečiky, sester-
ské odrůdy POCHODĚŇ a MAJÁK dr. Repčíka, které jsou naopak novější a

představují jasný program ve zvlnění a voskovitosti. Svou pozici si upevnila zejména POCHODĚN díky dobrým pěstitelským vlastnostem.

Stále oblíbenější je v poslední době jemně zbarvená, vosková a zvlněná KYTICE, stejně jako BETTY př. Mimránka, krémově bílá, s pevnými, plochými květy a pravidelnými klasy.

Nejmladší v první desítce je BOMBAJ ing. Poláčka, který vzbudil na loňské výstavě v Novém Jičíně velkou pozornost v expozici př. Bárty. BOMBAJ má unikátní barvu, je obohacením sortimentu vel. 500, dobře boduje i za pěstitelské vlastnosti.

Nejlépe umístěnou novou odrůdou z r. 1986 je PLZEŇ, která je ovšem známa jako vítězný semenáč hlavní výstavy r. 1984. PLZEŇ, stejně jako další vítěz TŘEBÍČ od stejného šlechtitele, se velmi líbí, chybějí jim však pěstitelské body. Jsou to ovšem nové a vyhledávané odrůdy, které budou ještě mít příležitost prosadit se.

Zahraniční odrůdy. Zde nastaly přesuny. Nejtěsnějším rozdílem zvítězil GAY FESTIVAL, pozoruhodná velkokvětá odrůda s dobrými pěstitelskými vlastnostmi, před DRAMA, jež je jedním z nejlepších výstavních mečíků posledních let v našich podmínkách, rovněž dobře rostoucí a množivý. Stále vysoký standard a oblibu si udržuje BÍLÁ NEZNÁMÁ.

Dominantní postavení z předchozích let ztratily BRIDESMAID a F. C. L. Ani zde není těžké příčinu odhalit — je to deficit pěstitelských bodů, což skutečně odpovídá jejich vlastnostem. V hodnocení krásy zůstávají ovšem ze zahraničních odrůd nejúspěšnější.

Výrazný vzestup zaznamenal barevně efektní COLOR PARADE, úspěšný v hodnocení pěstitelských vlastností. Překvapením pro mnohé je OSCAR, který si již téměř třicet let udržuje popularitu a místo v sortimentu. OSCAR vděčí za své výborné umístění především bodům za výborné pěstitelské vlastnosti.

Hodnocení nejkrásnějších mečíků. Nejprve se pokusme zamyslet se nad tím, jaký je „model krásy“ moderních mečíků a jaké jsou představy širšího okruhu mečíkářů o diskutabilních a těžko definovatelných kategoriích mečíků výstavních, dekoračních a exotických.

Určitým překvapením je, že nejvíce odrůd i bodů se objevilo v kategoriích výstavních. Očekávali jsme spíše, že většinu oblíbených mečíků zařadíte mezi dekorační. Je možné namítnout, že ne všichni znají kritéria hodnocení výstavních klasů, ale vyjádřili jste tak svůj názor na věc, který se snad dá formulovat takto: většinou nechápete výstavní mečík jako mečík s dokonalými klasy, bez většího zřetele na jednotlivé květy, ale výstavní mečík = krásný mečík.

Mezi výstavní obvykle nezařazujete krátké odrůdy s nízkým nákvětem, ale nejste tak přísní na stavbu klasu. Bylo by škoda upustit od ideálu dlouhých klasů s dokonalým uspořádáním, jejichž estetické působení je velké. Ale na druhé straně nelze přehlédnout jiný výrazný trend — značnou pozornost věnujete jednotlivým květům, jejich barvě, stavbě a především voskovitosti a zvlnění.

Zcela jasně dominují odrůdy s pevnými a zvlněnými květy, měkké a hladkolupenové se vůbec v hodnocení estetických vlastností neuplatnily, byť měly sebelepší klasy.

Konkrétní výsledky hodnocení estetických vlastností jsou uvedeny v tab. 2, kde je uvedeno pořadí nejkrásnějších mečíků a rovněž body a pořadí prvních deseti v jednotlivých kategoriích. Proto u exotů bylo potřebné doplnit tabulku odrůdami mimo první dvacítku estet. hodnocení.

Tab. 2 — POŘADÍ NEJKRÁSNEJŠÍCH MEČÍKŮ

Poř.:		Body: Est.:	A:	B:	C:	Abs. poř.:
1.	BAMBINO	273	250(1.)	19(10.)	4	2.
2.	MODRÝ PROGRAM	262	207(2.)	52(1.)	3	1.
3.	HRADEC KRÁLOVÉ	168	159(3.)	9	—	3.
4.	F. C. L.	132	49(8.)	49(2.)	34(2.)	7.
5.	BRIDESMAID	103	2	27(3.)	74(1.)	11.
6.	ČERVENÝ KRÁL	97	87(4.)	10	—	8.
7.	DRAMA	88	80(5.)	8	—	5.
8.	JESTĚD	84	62(7.)	22(6.)	—	6.
9.	GAY FESTIVAL	77	66(6.)	6	5	4.
10.	BÍLÁ NEZNÁMÁ	66	41(10.)	21(7.)	4	9.
11.	POCHODENĚ	56	35	21(7.)	—	10.
11.	MAJÁK	56	41(10.)	15	—	16.
11.	BETTY	56	36	20(9.)	—	17.
14.	BICENTENNIAL	53	17	20(9.)	16(3.)	18.
14.	TŘEBÍČ	53	45(9.)	8	—	21.
16.	BOHÉM	46	30	16	—	20.
17.	COLOR PARADE	44	26	18	—	12.
18.	ČISTOTA	41	28	13	—	24.
18.	RŮŽOVÝ KLENOT	41	14	27(3.)	—	28.
20.	BOMBAJ	40	17	23(5.)	—	19.
20.	MISS SLOVAKIA	40	31	9	—	22.
20.	PLZEŇ '84	40	20	10	10(5.)	33.
45.	KLENOT ZAHRADY	18	—	9	9(7.)	80.
50.	NANA	16	2	4	10(5.)	76.
51.	DARJENKA	15	—	—	15(4.)	63.
83.	ALBATROS	9	—	—	9(7.)	108.
93.	ATHOS	8	—	—	8(9.)	121.
108.	JITŘENKA	7	—	—	7(10.)	135.

Vysvětlivky: A — výstavní, B — dekorační, C — exoty.

Mezi **výstavními** mečíky dominuje BAMBINO, které zde získalo přes 90 % svých bodů, velkou většinu svého zisku má zde také HRADEC KRÁLOVÉ, ČERVENÝ KRÁL, DRAMA, GAY FESTIVAL, TŘEBÍČ. V čele **dekoračních** je MODRÝ PROGRAM, který ovšem, stejně jako mnoho ostatních z popředí této kategorie, získal většinu bodů mezi výstavními. Nepřehlédneme „univerzální“ výsledek F. C. L. a BICENTENNIAL, které bodovaly rovnoměrně ve všech třech kategoriích. Mezi **exoty** má stále dominantní postavení BRIDESMAID, 100% exoty podle bodování jsou DARJENKA, ALBATROS, ATHOS a JITŘENKA př. Hajdučka.

Hodnocení pěstitelských vlastností je v tab. 3, kde v části A je uvedeno 20 nejlépejších odrůd podle celkového počtu pěstitelských bodů, v části B podle procenta bodů za pěst. vlastnosti (v záv. abs. poř.).

Tab. 3 — HODNOCENÍ PĚSTITELSKÝCH VLASTNOSTÍ

A. Podle počtu bodů		B. Podle % pěst. bodů		
1.	MODRÝ PROGRAM	253	1. LEMON FRESH	100% (77.)
2.	BAMBINO	121	PASTEL ROUGE	100% (77.)
	HRADEC KRÁLOVÉ	121	GREEN BERET	100% (96.)
4.	GAY FESTIVAL	82	4. GREEN ISLE	90% (35.)

5. JEŠTĚD	72	5. KLONDIKE	89% (46.)
6. DRAMA	70	6. RED BANTAM	84% (41.)
7. COLOR PARADE	66	BLACK STALLION	84% (59.)
OSCAR	66	8. OSCAR	83% (13.)
9. POCHODĚŇ	59	9. ICE GOLD	81% (71.)
10. BILÁ NEZNÁMÁ	56	10. MARDI GRAS	80% (58.)
11. ČERVENÝ KRÁL	48	11. CANDYMAN	79% (81.)
12. REGENCY	46	12. MODRÁ ŘEKA	78% (61.)
13. GREEN ISLE	35	ČARDÁŠ	78% (63.)
KYTICE	35	ČIPKOV. ČEPINEC	78% (63.)
15. DUO	30	PRISCILLA	78% (68.)
KOSMICKÝ PROSTOR		16. KING OF SPADES	70% (53.)
17. ULYBKA GAGARINA	28	17. ULYBKA GAGARINA	65% (31.)
18. RED BANTAM	27	18. MODRÁ KREV	64% (56.)
19. KLONDIKE	26	EMERALD RIPPLE	64% (61.)
20. HIGHSTYLE	24		

Při pohledu na výsledky je třeba zdůraznit důležitou skutečnost. Bodování pěstitelských vlastností je přínosem především v celkovém pohledu na odrůdu, protože jsou důležitou součástí jejich kvalit. Závěry ze samostatného hodnocení pěstitelských vlastností však nelze dělat mechanicky. Rozhodně nelze automaticky tvrdit, že odrůda s nejvyšším počtem bodů je pěstitelsky jednoznačně nejlepší. Chybí zde řada odrůd s vynikajícími pěstitelskými vlastnostmi, které nebudou proto, že se příliš nelíbí a tedy nepěstují. Přesnější interpretace čelního umístění v tab. 3. A by tedy byla asi taková: „z nejoblíbenějších a nejpěstovanějších odrůd mají nejlepší pěstitelské vlastnosti.“

Proto nemá praktický význam samostatné vyhodnocení součtu bodů v jednotlivých kritériích [zdrav. stav, vitalita, množivost], protože vedle kvalit odrůdy se v součtu výrazně projeví rozšířenost odrůdy. Smysl těchto kritérií je totiž při vlastním bodování (aby byla vzata v úvahu) nikoliv při sumarizaci.

Souvislost estetického a pěstitelského bodování platí ostatně i obráceně. Sebekrásnější odrůda, jejíž špatné pěstitelské vlastnosti brání jejímu rozšíření, nebude úspěšná ani v bodování krásy.

Faktor rozšířenosti odrůdy mezi pěstiteli hraje vždycky důležitou roli. Ale protože rozhodně závisí na kvalitách odrůdy, objektivitu výsledků to nesnížuje. Znamená to, že do popředí se dostávají odrůdy sice s určitým zpožděním, ale zato s prověřenými a osvědčenými vlastnostmi.

Hodnocení podle velikostních skupin je uvedeno v tab. 4, kde u každé velikostní skupiny najdeme počet vyhodnocených odrůd, počet bodů, které získaly a pořadí prvních deseti.

Tab. 4 — **HODNOCENÍ VELIKOSTNÍCH SKUPIN**

100—200		300	
22 odr., 154 b.		72 odr., 1172 b.	
1. 252 RED BANTAM	32	1. 360 BAMBINO	394
2. 275 AMY BETH	27	2. 335 F. C. L.	145
3. 298 GINGER	14	3. 368 REGENCY	78
4. 267 TATOO	7	4. 343 DIANA	46
252 ATOM	7	5. 304 GREEN ISLE	39
6. 287 ASTRO	7	6. 384 JIZERA	28
255 TYR	7	7. 327 ČARDÁŠ	23
		8. 345 DARJENKA	23
		9. 345 HOLKA OKATÁ	22
		10. 323 CARIOCA	21

400		500	
319 odr., 5068 b.		78 odr., 1037 b.	
1. 483 MODRÝ PROGRAM	515	1. 563 GAY FESTIVAL	159
2. 472 HRADEC KRÁLOVÉ	289	2. 556 OSCAR	80
3. 453 DRAMA	158	3. 594 BOMBAJ	63
4. 400 JEŠTĚD	156	4. 571 HRADIŠTAN	43
5. 456 ČERVENÝ KRÁL	145	5. 543 ULYBKA GAGARINA	43
6. 400 BÍLÁ NEZNÁMÁ	122	6. 545 INCOMPARABLE	43
7. 454 POCHODEŇ	115	7. 575 TITAN	33
8. 442 BRIDESMAID	111	8. 500 BIELY KLENOT	27
9. 437 COLOR PARADE	110	9. 583 MODRÝ DEN	24
10. 472 KYTICE	74	10. 535 MAŇULA	20

Pohled na výsledky potvrzuje vcelku známé skutečnosti. Nejvíce odrůd je ve skupině 400, ale řada úspěšných odrůd patří do 300 i 500. Trvá stagnace v oblíbení pixiol. Zvítězil RED BANTAM, uvedený před čtvrt stoletím, který se umístil na 41. místě abs. pořadí, před AMY BETH (51.), jenž je jednou z nejúspěšnějších pixiol světového sortimentu. Za nimi je velký odstup, od 8. místa jsou již odrůdy, které získaly jediný hlas.

Hodnocení podle barev najdeme v tab. 5. V této souvislosti je třeba podotknout, že za platný kód odrůdy byl považován ten, který je uveden v selekčním listu NAGC, seznamu čs. mečíků, u nových odrůd uvedený šlechtitelem.

Tab. 5 — HODNOCENÍ BAREVNÝCH SKUPIN

00 — bílá		20 — oranžově (růžově) krémová	
41 odr., 706 b.		8 odr., 81 b.	
1. 400 JEŠTĚD	156	1. 420 KOKTEJL	22
2. 400 BÍLÁ NEZNÁMÁ	122	2. 421 NANA	19
3. 400 BICENTENNIAL	62	3. 321 RARÁSEK	10
4. 400 ČISTOTA	48		
5. 400 SNĚHOVÁ ZÁVĚJ	30		
02 — 04 — zelená		22 — 26 — oranžová	
15 odr., 145 b.		33 odr., 331 b.	
1. 304 GREEN ISLE	39	1. 425 TŘEBÍČ	55
2. 404 EMERALD RIPPLE	23	2. 427 BRONZOVÁ SOCHA	35
3. 304 GREEN BERET	15	3. 422 KLONDIKE	29
4. 405 ZELENÉ JEZERO	14	4. 327 ČARDÁŠ	23
5. 404 JITKA	13	5. 323 CARIOCA	21
10 — krémová		30 — 36 lososová	
11 odr., 154 b.		32 odr., 634 b.	
1. 410 BETTY	64	1. 335 F. C. L.	145
2. 410 SHEKINAH	34	2. 437 COLOR PARADE	110
3. 411 LEMON FRESH	19	3. 433 JO ANN	46
		4. 434 PLZEŇ '84	43
		5. 435 BABÍ LÉTO	39
12 — 16 — žlutá		40 — 46 — lososově růžová	
45 odr., 484 b.		65 odr., 787 b.	
1. 413 DUO	52	1. 442 BRIDESMAID	111
2. 412 PROMINENT	31	2. 442 MISS SLOVAKIA	54
3. 412 MĚSÍČNÍ SONÁTA	30	3. 343 DIANA	46
4. 414 LEMON MERINGUE	27	4. 543 ULYBKA GAGARINA	43
5. 414 24 KARAT	25	5. 545 INCOMPARABLE	43

Dokončení v příštím čísle

PŘEDSTAVUJEME zahraňní šlechtitele

Ing. Jaroslav Ponec

JAK ROSTOU MEČÍKY

J. P. SALINGER

Senior - učitel zahradnictví na univerzitě v Massey (z referátu na konferenci o mečíkách, Hastings, Nový Zéland).

Mečíky pěstují již 40 let, ale když jsem dostal pozvání na tuto konferenci, zaváhal jsem mluvit na téma o pěstování mečíků, protože o tom víte možná více než já, a rozhodl jsem se hovořit o tom, jak rostou mečíky. Protože jestliže rozumíme růstu mečíků, můžeme porozumět daleko jasněji jejich pěstování.

S překvapením zjišťují, že ačkoliv víme hodně o růstu pravých cibulí (narcisy, tulipány, hyacinty, lilie), o mečíkách toho víme málo. Nejlepší informace o tom byla patrně uveřejněna v ročenice britské společnosti pro mečíky BGS z r. 1972 a 1976. Vyčázela ze studií dovezených z Izraele, protože izraelské mečíky jsou důležitým exportním artiklem jako v zímě řezané květiny.

Dříve než začneme mluvit o mečíkách, rád bych srovnal typickou cibuli s hlízou mečíků. Nehledě na podstatné strukturální odlišnosti — cibule je členěná na suknice nebo šupiny, hlíza je zcela kompaktní — podstatný rozdíl je v tom, že u cibule jsou všechny orgány, nové listy a většinou i květ již zformovány, u hlízy

se vytvářejí teprve v následujícím vegetačním období. Z toho vyplývá, že pěstitelské podmínky v daném vegetačním cyklu ovlivní růst a vývoj rostliny z hlízy daleko více než u rostlin cibulnatých (zde je rozhodující předchozí vegetační cyklus). Například z velké cibule hyacinty dosáhnete uspokojivé květenství, když ji uložíte bázi ve vodě i ve špatných světelných podmínkách. To ale určitě nemůžete udělat s rostlinou jako je Ixia, Friesia nebo samozřejmě mečíky. Mečík potřebuje správnou výživu, dobré světelné a tepelné podmínky, aby mohl uspokojivě vykvést.

Vraťme se ale k mečíkům. Rozhodl jsem se provést studii růstu mečíků. K tomu jsem vysadil do květináčů 12 hlíz (do každého jednu) a každý týden jsem kontroloval jeden květináč. Nejprve jsme zjistili růst spodních, dutých listů. Jejich růst se zastaví, jakmile dosáhnou povrchu půdy, a prorůstají jimi normální (hlízové) listy. Pak jsme zaznamenali rychlý růst těchto listů a základové (sekundární) kořeny rostly také rychle. Tyto kořeny zajišťují vodu a výživu nové rostliny. Postupně jsme pozorovali vývoj nové hlízy, která se nevytvářela ze staré, která měla stále dobrou velikost, ale hlavně z látek sestupujících ze zelených listů. V 6 týdnech měli rostliny nejméně 3 listy a objevily se zárodky budoucích klasů. Od 5. do 8. týdne, v závislosti na odrůdě, se projeví rychlý růst klasů. Je to skutečně toto rozmezí, kdy všechny pěstitelské zásahy a růstové podmínky mají největší vliv na budoucí květy. Je-li klas již jednou za normálních podmínek zformován, pokračuje v růstu a vykvétá.

Z této studie lze vyvodit dva závěry.

Zprv, že po zasazení hlíz začnou růst kompletní nové rostliny vhodné vyživované a podporované původní rodičovskou hlízou v prvních fázích vegetace, která je ale odkázána v dalších fázích na výživu pomocí vlastních listů a kořenů.

Zadruhé, že jsou tu určité růstové fáze, kde mají mimořádný vliv pěsti-

telské podmínky, dostatek světla a tepla. Domnívám se, že to je jeden z důvodů, proč je v této části světa prakticky nemožné dosáhnout květu mečíků v zimě. Původ dnešních mečíků je v jižní Africe v místech s vysokou intenzitou světla, a proto jsou pěstováni v Evropě jako rostlina léta.

Jestliže chceme dále pěstovat mečíky na Novém Zélandě a pracovat s nimi, navrhuoval bych, aby místo dosahování větších a krásnějších klasů vrátili se zpět a začli křížit některé standardní odrůdy s našimi rostlinami kvetoucími v zimě s cílem vypěstovat pěkné v zimě kvetoucí mečíky. To by byl skutečný cíl pro pěstitele nejen u nás, ale i v ostatních částech světa.

Uveřejněno se souhlasem Společnosti Nového Zélandu pro mečíky.

Školení hodnotitelské komise

Na návrh naší ZSO bude svoláno společné setkání členů, kteří budou ochotni se aktivně zapojit do práce hodnotitelské komise na výstavě v Plzni a dalších výstavách pořádaných za spolupráce s naší ZSO GLADIRIS.

V letošním roce proběhne toto školení na zahradě P. Mímránka v Mysločovicích, a to 25. července v sobotu. Školení povede RNDr. L. Rýznar. Všichni, co požádají o účast na školení, dostanou podrobné informace. Podmínkou je aktivní účast v hodnotitelské komisi na výstavě v Plzni. Žádosti pošlete na adresu Petr Mímránek, 763 01 Mysločovice č. 169.

Dvěma snímky se vracíme k výstavě kosatců v Halenkově ve dnech 13. až 15. června 1987, kterou uspořádal oblasní odbor Vsetín.

Životní jubilea našich členů v měsících květnu až srpnu jsou v době, kdy naše zahrady dávají nám nejkrásnější odměnu, a to květy. Přejeme proto vám všem hodně radosti, úspěchů a i to nejcennější — zdraví.

50 let

Ladislav Žáček, Fryčovice
Karel Příhoda, Halenkov
Jaroslav Janota, Gottwaldov
Olga Speratová, Rovečná
Ing. Vladimír Domský, Ústí n. L.

55 let

Ing. Ladislav Muška, Bratislava
Josef Konečný, Moravská Třebová
Vlastimil Máslo, Prosečné

60 let

Teofil Nedúchal, Velké Leváre
Ing. Vladimír Šimek, Bezděkov n. M.

65 let

Jan Šula, Bušín
František Hořec, Lovčice
Karel Borýsek, Krnov

76 let

Jaromír Pospíšil, Rapotín

77 let

Jindřich Holman, Plzeň

78 let

Karel Chramosta, Litoměřice

Dne 6. března 1987 zemřel ve věku 68 let

př. **MIROSLAV ŠVARC**

z Rožnova pod Radhoštěm. V jeho osobě ztrácíme obětavého a aktivního člena Vsetínského odboru, velkého milovníka mečíků a především dobrého člověka. Kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku.

